

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»



30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

27. Малюта В. В., Швець С. Л. PR-СТРАТЕГІЇ ЯК ЗАСОБИ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬНУ ДУМКУ 136
28. Мужеляк Ю. МОВНІ ЗАСОБИ МАНІПУЛЯЦІЇ У ПУБЛІЧНОМ ДИСКУРСІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ 139
29. Наумкіна С. М. МОДЕЛЬ «ВІЙСЬКОВОЇ ЕКОНОМІКИ» ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ У «ЕКОНОМІКУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ» 142
30. Наумкіна С. М., Долгов М. О. ДЕСТРУКТИВНІ ТА КОНСТРУКТИВНІ ВИМІРИ КРИЗОВИХ ЯВИЩ У ПОЛІТИЦІ 149
31. Наумкіна С. М., Левінець М. Ю. РОЛЬ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ 155
32. Наумкіна С. М., Попозгло А. С. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ФІНАНСОВІ ПЕРСПЕКТИВИ 160
33. Петраков М. О. МЕМОРІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАМ'ЯТІ ДЛЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 165
34. Полуяктова О. В. ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ 171
35. Присяжний А. М. Проноза І. І. ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МЕХАНІЗМАХ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ 173
36. Приходько С. М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ, РИЗИКИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД 177
37. Проноза І. І., Скоробогатов А. В. СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОПРОПАГАНДИ ТА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСІЇ 182
38. Ростецька С. І. КОМПОНЕНТИ І МАРКЕРИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 187
39. Руцький С. В. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПЕРЕВАГИ ЯК ОСНОВИ МЕРЕЖЕВОЇ ВІЙНИ ЮРИДИЧНИЙ АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА 191
40. Скриль С. А. ЮРИДИЧНИЙ АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА 197

РОЛЬ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

*Наумкіна Світлана Михайлівна,
д.політ. н., професор,
завідувач кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

*Левенець Михайло Юрійович,
магістр I курсу спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

Громадянське суспільство є наріжним каменем демократичної держави, а молодіжні організації (МГО) виступають його невід'ємною та однією з найдинамічніших складових. В Україні, яка продовжує свій шлях утвердження демократичних цінностей та інтеграції до європейського простору, роль МГО є подвійною: вони не лише є «кузнею кадрів» для активного громадянства, а й виступають ключовими партнерами держави у формуванні та реалізації ефективної молодіжної політики. Ця політика, своєю чергою, спрямована на створення умов для розвитку та самореалізації молоді – рушійної сили майбутнього країни. У цих тезах досліджується взаємозв'язок між діяльністю МГО, розбудовою громадянського суспільства та впровадженням державної молодіжної політики в Україні станом на 2025 рік.

МГО виконують низку критично важливих функцій, що сприяють зміцненню та розвитку громадянського суспільства в Україні: 1). Формування громадянських компетентностей. Участь у діяльності МГО надає молодим людям унікальний досвід самоврядування, прийняття

рішень, відповідальності, роботи в команді та критичного мислення. Це є практичною школою демократії, де виховуються активні та свідомі громадяни [1]. Організації, як «Фундація Регіональних Ініціатив» (ФРІ) чи дебатні клуби, прямо фокусуються на розвитку цих навичок; 2). Розвиток соціального капіталу. МГО створюють мережі довіри та взаємодії між молодими людьми з різним бекграундом. Вони сприяють формуванню спільних цінностей, солідарності та готовності до спільних дій, що є основою соціальної згуртованості, особливо важливою в умовах подолання наслідків війни [2]. 3). Артикуляція та представництво інтересів. МГО виступають рупором інтересів та потреб молоді, доносячи їх до органів влади та широкої громадськості. Вони забезпечують представництво різноманітних молодіжних груп, включаючи вразливі категорії, у суспільному діалозі [3].

Активні МГО часто виконують функцію здійснення громадського контролю, моніторячи діяльність органів влади, зокрема у сфері молодіжної політики, дотримання прав молоді та ефективності використання бюджетних коштів, сприяючи прозорості та підзвітності [4].

Варто зазначити, що МГО є серйозними діячами у реалізації державної молодіжної політики. Відхід від патерналістської моделі «роботи з молоддю» до партнерської взаємодії є ключовим трендом сучасної молодіжної політики в Україні. МГО відіграють тут дедалі активнішу роль:

МГО залучаються до роботи консультативно-дорадчих органів (молодіжних рад) при органах виконавчої влади та місцевого самоврядування. Вони беруть участь у громадських обговореннях законопроектів та стратегічних документів, таких як Національна молодіжна стратегія [5, 6]. Національна молодіжна рада України (НМРУ) виступає однією з ключових платформ для такої взаємодії.

Значна частина заходів та послуг у сфері молодіжної політики (неформальна освіта, волонтерські програми, програми мобільності,

профорієнтація, підтримка молодіжного підприємництва) реалізується саме силами МГО, часто за підтримки держави (через Український молодіжний фонд) чи міжнародних донорів [2, 7].

МГО допомагають поширювати інформацію про можливості для молоді (гранти, стажування, освітні програми), а також доносять до молоді цілі та завдання державної політики, виступаючи важливим каналом комунікації. Завдяки своїй близькості до цільової аудиторії, МГО можуть надавати цінний зворотний зв'язок щодо ефективності тих чи інших заходів молодіжної політики, допомагаючи коригувати її відповідно до реальних потреб [4].

Незважаючи на позитивні тенденції, взаємодія між МГО та державою у сфері молодіжної політики стикається з певними викликами: брак сталої фінансової підтримки. Хоча Український молодіжний фонд є кроком уперед, його ресурси обмежені, і багато МГО залишаються залежними від короткострокових грантів, що ускладнює довгострокове планування та інституційний розвиток; формалізм у залученні. Подекуди залучення МГО до розробки політик має формальний характер, і їхні пропозиції не завжди враховуються належним чином; нерівномірний розвиток сектору. Існує значний розрив у спроможності між великими МГО у великих містах та невеликими організаціями у регіонах, що ускладнює представництво інтересів усієї молоді; бюрократичні перешкоди та кадровий потенціал. Потреба у подальшому розвитку професійних навичок молодіжних працівників та лідерів МГО, особливо у сферах адвокації, аналізу політики та фандрейзингу [8; 9].

Подолання цих викликів вимагає посилення інституційної та фінансової підтримки МГО, зокрема через УМФ; вдосконалення механізмів залучення МГО до прийняття рішень; реалізації програм розвитку спроможності для регіональних організацій; спрощення процедур взаємодії та звітності; а також розвитку культури реального партнерства між владою та громадянським суспільством.

Таким чином, можна стверджувати, що молодіжні організації в Україні довели свою спроможність бути не лише активною частиною громадянського суспільства, а й надійними партнерами держави у реалізації молодіжної політики. Вони є джерелом інновацій, соціальної енергії та демократичних цінностей. В умовах сучасних викликів, пов'язаних з війною, відбудовою та євроінтеграцією, посилення ролі МГО та побудова ефективної, прозорої та дієвої системи взаємодії між ними та державою є стратегічним пріоритетом. Інвестиції у молодіжний сектор – це інвестиції у стійке демократичне майбутнє України, де молодь є не об'єктом політики, а її повноцінним суб'єктом та творцем.

Список використаних джерел:

1. Кендзьор П. І., Кобелянська Л. С. Формування громадянських компетентностей молоді через участь у діяльності громадських організацій. *Український соціологічний журнал*. 2023. № 2. С. 55–68.
2. Державний інститут сімейної та молодіжної політики. *Соціальний капітал молоді та роль молодіжних організацій у його розвитку. Аналітична доповідь*. – Київ: ДІСМП. 2024. 130 с.
3. Національна молодіжна рада України (НМРУ). *Адвокація інтересів молоді: Звіт про діяльність НМРУ за 2023-2024 роки*. Київ: НМРУ. 2024. 50 с.
4. Лабораторія законодавчих ініціатив. *Моніторинг реалізації молодіжної політики: Громадський погляд. Аналітичний звіт*. Київ: ЛЗІ. 2024. 75 с.
5. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 28. Ст. 237.
6. Кабінет Міністрів України. *Звіт про хід реалізації Національної молодіжної стратегії до 2030 року у 2023 році*. Київ, 2024. (Офіційний урядовий звіт).

7. *Про Український молодіжний фонд: Закон України від 27.07.2022 № 2456-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 40. Ст. 343.*
8. *Рада Європи. Розвиток молодіжної роботи в Україні: Оцінка потреб та рекомендації. Страсбург: Директорат демократичного громадянства та участі. 2024. 110 с.*
9. *Асоціація молодіжних центрів України. (2025). Стандарти якості молодіжної роботи в Україні: Практичний посібник. Київ: АМЦУ. 2025. 88 с.*